

Puumalan kunnan valitus koskien Hätingvirran lossin lauttapaikkojen ruoppausta

Valittaja: Puumalan kunta
Keskustie 14
52200 Puumala
kirjaamo@puumala.fi (myös prosessiosoite)
yhteyshenkilö asiassa: kunnanjohtaja Niina Kuuva

Aluehallintovirasto on myöntänyt Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vesilain mukaisen luvan Hätingvirran lauttapaikkojen ruoppauksille Puumalan saariston osakaskunnan vesialueella 623-876-16-7 ja ruoppausmassojen läjittämiseen maa-alueelle Puumalan kunnassa hakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti. Avin päätöksen mukaan hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Luvanhaltijan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Vaatus

Puumalan kunta hakee muutosta Itä-Suomen aluehallintoviraston Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle myöntämään lupaan ISAVI/11866/2023. Puumalan kunta vaatii Vaasan hallinto-oikeudelta luvan kumoamista.

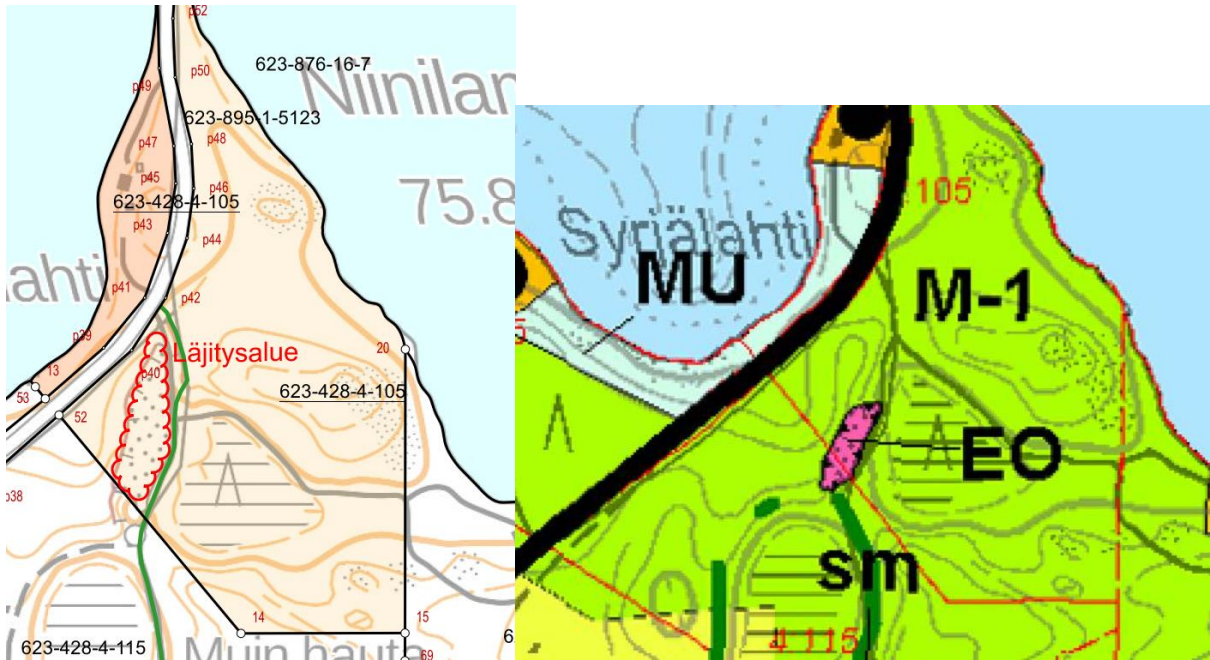
Perustelut

Peruste 1: Kaavan vastaisuus

Puumalan kunnanhallitus on aiemmin lausunnossaan (kunnanhallitus 14.10.2024 § 148 Liite 1) kiinnittänyt huomiota siihen, että ruoppausmassojen läjitys kohdealueelle on yleiskaavan vastaista ja vaatisi kaavamutoksen. Aluehallintovirasto katsoo, että läjitystoiminta ei vaikeuta yleiskaavan toteuttamista ja että hanke ei ole alueella voimassa olevan kaavoituksen vastainen.

Luvan hakijan Aluehallintovirastoon 2.9.2024 aluehallintovirastoon toimittamasta muutetusta suunnitelmasta ja suunnitelman karttaliitteestä (2024 päivitetyn hakemuksen liite, joka puuttuu AVIn lupa-asiakirjoista) selviää, että läjitysalue on yleiskaavassa osittain EO-alue, jonka pinta-ala on 1 700 m². AVI ei pidä yleiskaavan vastaisena toimintana sitä, että läjitys suoritetaan EO-alueelle, johon kohdistuu myös maa-aineksen ottolupa. Avin vesiluvassa todetaan, että läjitysalue **ympäröivä** alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi rantavyöhykkeellä (M-1). Puumalan kunta pyytää hallinto-oikeutta huomioimaan sen, että luvanhakijan toimittaman karttaliitteen mukaan läjitysalue on kuitenkin huomattavasti suurempi kuin EO-alue ja läjitysalue ulottuu siten merkittävältä osalta myös M-1 -alueelle. M-1 -alue ei ole siten ympäröivää aluetta, vaan läjitysalueetta. Läjitysalueen pituus ja pinta-ala on yli

kaksinkertainen verrattuna luvassa olevaan, läjitysalueeksi esitettyyn alueeseen nähden. Näin ollen Puumalan kunta katsoo edelleen, että toimenpide on yleiskaavan vastainen.

Kuva 1. Läjitysalueen sijaintikartta.

Kuva 2. Yleiskaavakartta.

Peruste 2: Vaikutusarvioinnit koskien luontoarvoja

Aluehallintovirasto tunnistaa sen, että maa-ainesten ottoalueen eteläpuolella sijaitsee Syrjälähti, joka on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (luo). Kaavamääräysten mukaan ”alueella ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka vähentävät sen luontoarvoa.” Puumalan kunta pyytää hallinto-oikeutta kiinnittämään huomiota siihen, että lupapäätöksessä ei juurikaan huomioida sitä, miten läjitys ja läjitettävästä maa-aineksesta johtuvat valumat vaikuttaisivat alueen luontoarvoihin. Vaikutusta luontoarvoihin tulisi arvioida kattavammin.

Lisäksi Syrjälähti on merkittävää vesilintujen pesintäaluetta, joten kaikenlaista häiriötä tulisi alueen läheisyydessä välttää.

Peruste 3: Yleisen edun vastaisuus

Ruoppauksen ja uusien lautta paikkojen toteuttaminen on yhteiskuntataloudellisesti kannattamattomampaa suhteessa siihen, että kohteeseen toteutettaisiin siltaratkaisu.

Aluehallintoviraston luvassa on edelleen vanhoja tietoja koskien Hätingvirran sillan tiesuunnitelman ja kaavoituksen päivittämistä. Luvan hakijan hankesuunnitelma sisältää vanhentunutta tietoa, sillä siinä ei huomioida uutta lainvoimaista tiesuunnitelmaa eikä kunnan tekemää kaavapäivitystä. Puumalan kunta muistuttaa, että Liikenne- ja viestintävirasto on 13.12.2023 päätöksellään hyväksynyt liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisen tiesuunnitelman: Mt 15123 Hätingvirran lossin korvaaminen sillalla, Puumala. Tiesuunnitelma sai lainvoiman helmikuussa 2024. Puumalan kunta toteutti kaavapäivityksen siten, että kaava sai lainvoiman kesällä 2023.

Hätinvirran sillan hankearvioinnin mukaan lossin vuosittaiset tienpitäjälle aiheutuvat ylläpitokustannukset ovat noin 736 000 € (toteuma v. 2021, lähde: ELY-keskus). Sillan rakentamisen kustannusarvio on puolestaan 15 miljoonaa euroa. Silta siis maksaisi itsensä takaisin noin 20 vuoden aikana, mitä voi pitää lyhyenä maksuaikana mittavalle hankkeelle. Siltahankkeen hyöty-/kustannussuhde on lähes 2 eli hanke on yhteiskuntataloudellisesti erittäin kannattava. Sillan valmistuessa lossin vuosittaiset kustannukset poistuisivat. Luvan hakija ei esitä, millaiset ovat ruoppauksesta aiheutuvat kokonaiskustannukset. Puumalan kunta kiinnitti taloudellisten vaikutusten arvioinnin puutteeseen huomiota jo aiemmissa lausunnoissaan.

Puumalan kunta toteaa, että Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hankesuunnitelma on vahvasti ristiriidassa Pohjois-Savon ELY-keskuksen toteuttaman tiesuunnitelmatyön kanssa. Tuoretta tiesuunnitelmaa sillan rakentamiseksi ei tule päästää vanhenemaan. Varsinais-Suomen ruoppausuunnitelma siirtäisi sillan rakentamista vuosiksi eteenpäin, jolloin puolestaan tiesuunnitelma väistämättä menettäisi ajantasaisuuttaan. Yhteiskuntataloudellisesti kannattavinta ja rationaalisinta olisi edistää sillan rakentamista Hätinvirtaan. Lisäksi Puumalan kunta toteaa, että vastuiden hajauttaminen eri ELY-keskuksiin ei saisi vaikuttaa toimenpiteiden suunnitteluun ja kehittämiseen siten, kuin se Hätinvirran tapauksessa näyttää ilmeiseltä. On vaikea nähdä, että toimenpiteitä (ruoppaushanke ja siltahanke) olisi kukaan koordinoanut VARELYn ja POSELYn välillä.